

3. วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ

3.1 วัสดุ และอุปกรณ์

วัตถุดิบ เมล็ดขนุนดิบ

สารเคมี

1. สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1%
2. สารละลายกรดซัลฟิวริก 1%
3. กรดเกลือเข้มข้น
4. สารละลายซิลเวอร์ไนเตรท 0.1 นอร์มอล
5. สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 60%
6. บีโตรเลียมอีเทอร์
7. เอซิลอัลกอฮอล์ 95%
8. สารละลายอิมโมเนียมไทโอไซยาเนต 0.1 นอร์มอล
9. เนอริกอินดิเคเตอร์

อุปกรณ์

1. มีดคว้านผลไม้
2. ถาดอลูมิเนียม
3. เตารีดต้ม หม้อสแตนเลสพร้อมฝา กระจก
4. น้ำมันพืช กลีบบน
5. เทอร์โมมิเตอร์กระเปาะแห้ง/กระเปาะเปียก
6. ตู้อบแห้งแบบลมร้อน (cabinet dryer)
7. ตู้รมควัน (smoker house)
8. ถุงพลาสติกโพลีเอทิลีน

3.2 การวิเคราะห์หาองค์ประกอบทางเคมีของเมล็ดขนุนดิบ

ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบดังต่อไปนี้ (รายละเอียดวิธีวิเคราะห์นั้นแสดงในภาคผนวก

ก.)

3.2.1 ปริมาณความชื้น ตามวิธีของ A.O.A.C. (1980)

3.2.2 ปริมาณเถ้า ตามวิธีของ A.O.A.C. (1980)

3.2.3 ปริมาณโปรตีน โดยวิธี Kjeldahl method

3.2.4 ปริมาณไขมัน ตามวิธีของ A.O.A.C. (1980)

3.2.5 ปริมาณเส้นใย ตามวิธีของ A.O.A.C. (1980)

3.2.6 ปริมาณคาร์โบไฮเดรต โดยการวัดความแตกต่างกันของน้ำหนักตัวอย่างแห้ง และปริมาณองค์ประกอบอื่น ๆ

3.2.7 ปริมาณเกลือ ตามวิธีของ A.O.A.C. (1980)

3.3 ศึกษาสภาวะที่เหมาะสมในการปกปิดเปลือกหุ้มเมล็ดขนุน

ในขั้นตอนนี้ ทำการปกปิดเปลือกหุ้มเมล็ดขนุน มีขั้นตอนและสภาวะการปกปิด ดังนี้

3.3.1 ล้างทำความสะอาดเมล็ดขนุน

3.3.2 แบ่งเมล็ดขนุนออกเป็น 6 ชุด การทดลอง แต่ละชุดการทดลองใช้เมล็ดขนุน จำนวน 100 กรัม นำเข้าในสารละลายดังนี้

1. ชุดควบคุม ไม่เข้าในสารละลายใด ๆ

2. เข้าในน้ำเดือดเป็นเวลา 30 วินาที

3. เข้าในสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1% ที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 20

นาที

4. เข้าในสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1% ที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 30

นาที

5. เข้าในสารละลายกรดซัลฟิวริก 1% ที่อุณหภูมิ 70 °C เป็นเวลา 1 นาที จึง

ทำให้เย็นด้วยน้ำเย็นทันที

6. เข้าในสารละลายกรดซัลฟิวริก 1% ที่อุณหภูมิ 70 °C เป็นเวลา 3 นาที จึง

ทำให้เย็นเช่นเดียวกับข้อ 5

3.4 ศึกษาการแปรรูปเมล็ดขนุนรมควัน

เมล็ดขนุนที่ปอกเปลือกด้วยวิธีที่คัดเลือกจากข้อ 3.3 นำแปรรูปตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 แบ่งเมล็ดขนุนที่ปอกเปลือกแล้วออกเป็น 2 ชุด การทดลอง แต่ละชุดการทดลองใช้เมล็ดขนุนที่ปอกเปลือกแล้วจำนวน 2,500 กรัม ดังนี้

ชุดที่ 1 ชุดควบคุมไม่ผ่านการต้มให้สุก

ชุดที่ 2 ต้มในน้ำเดือดเป็นเวลา 5 นาที เมล็ดขนุนจะสุก

3.4.2 นำเมล็ดขนุนจากข้อ 3.4.1 อบให้แห้ง ด้วยตู้อบแห้งแบบลมร้อน ที่อุณหภูมิ 60°C จนกระทั่งเมล็ดขนุนที่ปอกเปลือกแล้ว มีปริมาณความชื้นประมาณ 48%

3.4.3 ระหว่างการอบแห้ง แต่ละชุดการทดลอง ใช้อัตราการทำแห้ง และอ่านค่าความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศในตู้อบแห้งทุก ๆ 30 นาที

3.4.4 นำเมล็ดขนุนที่ปอกเปลือกและอบแห้งแต่ละชุดการทดลอง จากข้อ 3.4.3 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ทอดในน้ำมันพืช อุณหภูมิ 130°C เป็นเวลา 5 นาที

ส่วนที่ 2 ทอดในน้ำมันพืช อุณหภูมิ 160°C เป็นเวลา 5 นาที

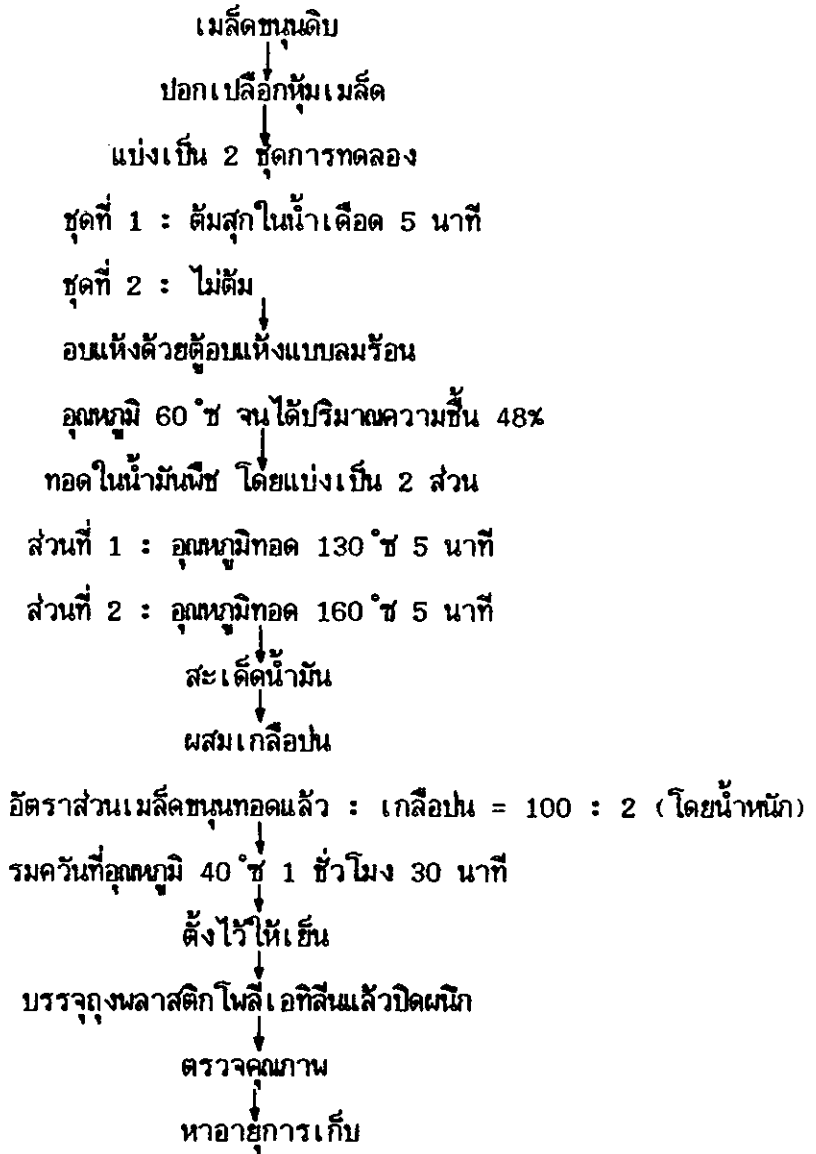
3.4.5 สะเด็ดน้ำมัน แล้วผสมเกลือป่นในอัตราส่วน เมล็ดขนุนปอกเปลือกอบแห้งและทอดจำนวน 100 กรัม ต่อเกลือป่น 2 กรัม

3.4.6 ทำการรมควันด้วยตุ้มควัน โดยใช้ชานอ้อยเป็นเชื้อเพลิง และควบคุมอุณหภูมิในการรมควันเท่ากับ 40°C เป็นเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

3.4.7 ตั้งไว้ให้เย็นที่อุณหภูมิห้อง แล้วบรรจุในถุงพลาสติกไนลีนเทกซ์ ปิดผนึกเก็บไว้ที่อุณหภูมิห้อง

3.4.8 ทำการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสและตรวจคุณภาพทางเคมีและจุลินทรีย์

สรุปขั้นตอนการแปรรูปเมล็ดขนุนรมควัน ในการทดลองนี้ได้ดังภาพที่ 3.1

รูปที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการแปรรูปเมล็ดขนุนรมควัน

3.5 การประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส

ผลิตภัณฑ์เมล็ดขนุนรมควันจากข้อ 3.4 นำมาประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส เมื่อเก็บผลิตภัณฑ์ไว้เป็นเวลา 17 และ 15 วัน ให้ผู้ทดสอบชิมที่ผ่านการฝึกฝนมาแล้วจำนวน 10 คน นิยามว่าคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ในเรื่องสี กลิ่น ลักษณะเนื้อสัมผัส รสชาติ และคุณลักษณะ

รวม โดยให้คะแนนแบบ hedonic scale ประกอบด้วย 7 ระดับคะแนน เมื่อระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่ชอบมากที่สุด และระดับคะแนน 7 หมายถึงชอบมากที่สุด (Larmond, 1977) ดังรายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค ส่วนคะแนนจากประเมินคุณภาพที่ได้นำมาวิเคราะห์หว่าเรียนซ์ (ANOVA = analysis of variance) ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี least significant difference (LSD)

3.6 การตรวจคุณภาพทางเคมีและจุลินทรีย์ของผลิตภัณฑ์เมล็ดพันธุ์กรมควิน

3.6.1 การตรวจคุณภาพทางเคมี ดังนี้

1. องค์ประกอบทางเคมี เช่นเดียวกับข้อ 3.2
2. ปริมาณโซเดียมคลอไรด์ (A.O.A.C., 1980) ตามรายละเอียด

ในภาคผนวก ก. เมื่อเก็บผลิตภัณฑ์เป็นเวลา 1 และ 15 วัน

3.6.2 การตรวจคุณภาพทางจุลินทรีย์ โดยวิธีการหา standard Plate count ตามรายละเอียดในภาคผนวก ก. เมื่อเก็บผลิตภัณฑ์เป็นเวลา 1 และ 15 วัน

3.7 การวางแผนการทดลอง

ในขั้นตอนการแปรรูปเมล็ดพันธุ์กรมควินของการทดลองนี้ ได้วางแผนการทดลองแบบสุ่มตลอด (Completely Randomized Design) โดยจัดชุดการทดลองแบบแฟกตอเรียล